

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **RegioJet a. s.**, se sídlem nám. Svobody 86/17, Brno, zast. JUDr. Ondřejem Doležalem, advokátem se sídlem Křížová 15, Brno, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem třída Kpt. Jaroše 7, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **České dráhy, a. s.**, se sídlem Nábřeží L. Svobody 1222, Praha 1, proti rozhodnutím předsedy žalovaného ze dne 10. 3. 2014, č. j. ÚOHS-R424/2013/HS-5088/2014/320/HBt, a č. j. ÚOHS-R425/2013/HS-5086/2014/320/HBt, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 29 Af 38/2014 - 91,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se zamítají.**
- II.** Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.
- III.** Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení **jsou povinni** uhradit žalobci na náhradu nákladů kasačního řízení každý částku 2057 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobcova zástupce advokáta JUDr. Ondřeje Doležala.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

- 1. Kasačními stížnostmi podanými v zákonné lhůtě se žalobce a osoba zúčastněná na řízení jako stěžovatelé domáhají zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zrušena rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 10. 3. 2014, č. j. ÚOHS-R424/2013/HS-5088/2014/320/HBt,

a č. j. ÚOHS-R425/2013/HS-5086/2014/320/HBt, a usnesení žalovaného ze dne 29. 11. 2013, č. j. ÚOHS-V153/2013/NH-23200/2013/830/LDe, a č. j. ÚOHS-V154/2013/NH-23207/2013/830/LDe, a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutí žalovaného a předsedy žalovaného se týkala žalobcových žádostí o nahlédnutí do spisu sp. zn. S040/2012/DP.

2. Ze spisového materiálu je zřejmé, že dne 2. 2. 2012 žalobce požádal o nahlédnutí do spisu sp. zn. S040/2012 vedeného ve věci možného porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže ze strany Českých drah, a. s. Žádost byla opřena o § 21c zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve spojení s § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Co do důvodů žádosti poukázal žalobce na svá předchozí podání a na skutečnost, že České dráhy, a. s., ovlivňují podmínky jeho působení na trase Praha - Ostrava. Této žádosti nebylo vyhověno usnesením žalovaného Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) ze dne 13. 3. 2012, č. j. ÚOHS-S040/2012/DP-3043/2012/820/JSz. Aniž by to spisový materiál obsahoval, je zřejmé z dalších podání, že o rozkladu rozhodl předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 11. 7. 2012, č. j. R89/2012/DP-12665/2012/320/HBt, přičemž obě tato rozhodnutí byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2013, č. j. 29 Af 92/2012 - 161. Po doplnění žádosti o ní žalovaný znovu negativně rozhodl usnesením ze dne 29. 11. 2013, č. j. ÚOHS-V153/2013/NH-23200/2013/830/LDe, což odůvodnil tím, že nemá k dispozici správní spis v té době předložený Nejvyššímu správnímu soudu. Předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 10. 3. 2014, č. j. ÚOHS-R424/2013/HS-5088/2014/320/HBt, toto usnesení potvrdil a rozklad zamítl. V důvodech poukázal na skutečnost, že Úřad při absenci spisu nemohl řádně posoudit oprávněnost žádosti a nezbytnost ochrany práv účastníků řízení.
3. V případě žádosti žalobce o nahlédnutí do téhož správního spisu podané dne 4. 4. 2012 a odůvodněné právním zájmem a obavou z nedostatečně důsledného postupu Úřadu, bylo vydáno usnesení o nevyhovění dne 3. 7. 2012, pod č. j. ÚOHS-S040/2012/DP-9734/2012/830/JSz. Důvodem nevyhovění byl nedostatek vážných důvodů k nahlédnutí do spisu. I zde lze jen z dalších podání soudit na existenci rozkladového rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 8. 10. 2012, č. j. ÚOHS-R201/2012/DP-18939/2012/320/HBt, přičemž obě tato rozhodnutí byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2013, č. j. 29 Af 104/2012 - 121. Po doplnění žádosti o ní žalovaný znovu negativně rozhodl usnesením ze dne 29. 11. 2013, č. j. ÚOHS-V154/2013/NH-23207/2013/830/LDe, což odůvodnil tím, že nemá k dispozici správní spis v té době předložený Nejvyššímu správnímu soudu. Předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 10. 3. 2014, č. j. ÚOHS-R425/2013/HS-5086/2014/320/HBt, toto usnesení potvrdil a rozklad zamítl. Také v důvodech poukázal na skutečnost, že Úřad při absenci spisu nemohl řádně posoudit oprávněnost žádosti a nezbytnost ochrany práv účastníků řízení.

II.

Rozhodnutí krajského soudu o žalobách

4. Proti oběma posledním rozhodnutím předsedy žalovaného podal žalobce žaloby shodně stojící na výtce jejich nepřezkoumatelnosti a zmatečnosti. Konkrétně namítl, že žalovaný se vyhnul posouzení, zda jsou splněny podmínky pro nahlížení do spisu tím, že vycházel z dočasné nedostupnosti spisu, která ovšem důvodem pro odepření nahlížení být nemůže.

pokračování

Dále vytkl porušení § 6 odst. 2 a § 38 odst. 2 správního řádu a odůvodnění napadených rozhodnutí označil za nedostatečné a neřešící podané žádosti.

5. Krajský soud usnesením spojil obě žaloby ke společnému projednání a napadeným rozsudkem obě rozhodnutí žalovaného i obě rozhodnutí jeho předsedy zrušil, jak je uvedeno v odst. 1.
6. V důvodech krajský soud shrnul skutkový stav a zdůraznil, že obě žádosti o nahlédnutí do spisu byly žalobcem doplněny podáními ze dne 16. 9. 2013, a následně, k výzvě žalovaného, podáními ze dne 7. 11. 2013. Přesto, že v daném čase existovala objektivní překážka nahlédnutí do spisu (spis byl předložen soudu), považoval postup žalovaného za neakceptovatelný. Vycházel z dlouhodobě nepříznivého postoje žalovaného k žalobcovým žádostem projevujícím se zčásti neurčitými a zčásti nadbytečnými výzvami k doplnění důvodů žádostí. Nezbytnost předložení správního spisu soudu byla s ohledem na vedení sporů předvídatelná, přesto tuto skutečnost žalovaný žadateli nesdělil a ani nevyužil možnosti požádat soud o delší lhůtu k předložení spisu. Krajský soud tak dovodil, že z řetězce formálně legálních důvodů žalovaného je patrná neochota zabývat se či dokonce vyhovět žalobcovým žádostem. Rovněž žalovanému vytkl, že řízení o obou žádostech po zrušení jeho předchozích rozhodnutí soudem nespojil v jedno řízení.

III.

Kasační stížnosti a vyjádření žalobce ke kasačním stížnostem

III.1. Kasační stížnost žalovaného

7. Žalovaný opírá svou kasační stížnost o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. v přesvědčení, že napadený rozsudek krajského soudu trpí nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a v nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti a v nedostatku důvodů rozhodnutí. Uvádí, že v době, kdy měl po vrácení věci krajským soudem znovu rozhodovat o žádostech, neměl k dispozici správní spis a nemohl tak posoudit důvody žádostí. Krajský soud tvrdí, že na postup žalovaného nahlíží komplexně, což není pravda. Stěžovatel o žádostech žalobce z roku 2012 již jednou rozhodl, jeho rozhodnutí ovšem byla zrušena pro opomenutí možných indicií právního zájmu a pro nedostatek výzvy k doplnění žádostí. Proto výzvy učinil. Krajský soud, ač mu to v předchozím řízení uložil, nyní to hodnotí jako nevhodnou taktiku. Předložení správního spisu soudům nebylo libovůlí žalovaného, ale reakcí na vyžádání spisu v souvislosti se třemi řízeními vedenými proti žalovanému. Správní spis se nacházel u krajského soudu od 13. 6. 2013 do 20. 6. 2013 a u Nejvyššího správního soudu od 11. 11. 2013 na základě opakované žádosti. Žalovaný tak měl po zrušení svých předchozích rozhodnutí správní spis k dispozici od 31. 8. 2013, Nejvyššímu správnímu soudu spis odeslal dne 11. 11. 2013, přičemž doplnění žádostí o nahlížení do spisu mu bylo doručeno dne 7. 11. 2013. V této době byl také současně opakovaně žádán spis krajským soudem pro potřeby další (zásahové) žaloby. Žalovaný se tak nacházel v situaci, kdy byla jeho předchozí rozhodnutí zrušena, vedlo se kasační řízení i další řízení před krajským soudem a současně měl o žádostech rozhodnout. Jeho postup v dané situaci nelze hodnotit jako neochotu. Stejně tak stěžovatel nesouhlasí s hodnocením tohoto postupu jako překvapivého pro žalobce, neboť ten měl dostatečnou vědomost o soudních řízeních, neboť v nich byl procesní stranou, a nezbytnost správního spisu pro soudní řízení je běžná. Krajský soud

tedy neposoudil skutkový stav komplexně a nezbytný postup označil za vadný; tím se vyhnul meritornímu posouzení věci, konkrétně otázky, zda je možné rozhodnout o nahlížení do spisu, nemá-li je správní orgán důvodně ve své dispozici, a zda nemá být o nahlédnutí žádáno u orgánu, u něhož se spis nachází. Proto stěžovatel považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a navrhuje jeho zrušení a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

III.2. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení

8. Osoba zúčastněná na řízení ve své kasační stížnosti namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Poukazuje na skutečnost, že společnost Regiojet a. s. je ve správním řízení v postavení oznamovatele, nikoliv účastníka řízení, a tudíž jí nepřísluší právo nahlížet do spisu ani hodnotit postup správního orgánu. Obsahem správního spisu jsou informace, které jsou předmětem obchodního tajemství či jsou důvěrného charakteru a nelze připustit, aby k nim oznamovatel tímto způsobem získal přístup. Hrozí nebezpečí, že žalobce by získal přístup k jedinečnému a lety budovanému know-how společnosti České dráhy, a. s. Úvahy krajského soudu jsou nepřezkoumatelné v části hodnotící postup žalovaného při vyžádání spisu soudem, a spekulativní v části hodnotící postup žalovaného jako neochotu zabývat se žádostí. Postup žalovaného pohledem osoby zúčastněné na řízení byl zcela v souladu se zákonem. Krajský soud sice uvedl, že nepředjímá rozhodnutí o žádosti, nicméně pominul, že žalobcovy žádosti nejsou natolik odůvodněné, aby bylo možno posoudit, zda a v jakém rozsahu lze informace ze spisu poskytnout. Je totiž třeba vážit i rozsah informací žadatelé již známých, neboť ty spolu s informacemi získanými ze spisu mohou ohrozit účastníka řízení, aniž by ze spisu získané informace samy o sobě byly obchodním tajemstvím. Bez takového rizika lze přiznat právo na nahlédnutí jen do listin žadatelem v řízení předložených, které ten ovšem zná. Navrhuje zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

III.3. Vyjádření žalobce ke kasačním stížnostem

9. Žalobce nevyužil možnosti vyjádření ke kasačním stížnostem.

IV.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

IV.1. Podmínky a rozsah přezkumu

10. Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasačních stížností a konstatoval, že kasační stížnosti jsou podány osobami k tomu oprávněnými, jsou podány včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jednájí jejich zaměstnanci s vysokoškolským právnickým vzděláním. Kasační stížnosti jsou tedy přípustné.
11. Důvodnost kasačních stížností pak Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s. S ohledem na to, že kasační stížnosti jsou v podstatné míře obdobné, bude o jejich shodných důvodech pojednáno společně.

IV.2. Námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu

12. Nejvyšší správní soud se v první řadě zabýval tím, zda je rozsudek krajského soudu přezkoumatelný, neboť jen u rozhodnutí přezkoumatelného lze zpravidla vážit další kasační námitky. Není podstatné, že jeden ze stěžovatelů kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. uvádí výslovně, kdežto druhý činí tuto výhradu pouze popisem vytýkaných vad; k nepřezkoumatelnosti rozsudku by ostatně kasační soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlídnout i nad rámec kasačních důvodů.
13. Podle ustálené judikatury lze za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Takové vady kasační soud v napadeném rozsudku neshledal.
14. Stěžovatelé za důvod nesrozumitelnosti považují skutečnost, že krajský soud nejprve sám zavázal žalovaného k zajištění doplnění důvodů žádostí, a poté, kdy to žalovaný učinil, mu to vytýká jako nesprávný a účelový postup. Je pravdou, že v rozsudcích krajského soudu ze dne 25. 6. 2013, č. j. 29 Af 92/2012 - 161 (odst. 84) a č. j. 29 Af 104/2012 - 121 (odst. 90) je uvedeno, že o žádostech o nahlédnutí spisu mělo být rozhodováno až po výzvě k jejich doplnění či konkretizaci, a to včetně poučení žadatele o důsledcích nevyhovění. Tento závazný právní názor byl mj. posuzován i v následujících kasačních řízeních. Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 Afs 86/2013 - 78 (část IV.B), a č. j. 1 Afs 87/2013 - 73 (část IV.B), tento názor aproboval. Nesrozumitelnost argumentace krajského soudu v nyní napadeném rozsudku je však pouze zdánlivá. Krajský soud totiž nadbytečnost výzvy ze dne 15. 10. 2013 hodnotil ve vztahu k podáním krátce předtím žadatelem předloženým. Za situace, kdy žadatel na základě rozsudků krajského soudu požadavky doplnění žádosti z vlastní iniciativy splnil, lze s krajským soudem souhlasit. Navíc krajský soud žalovanému vytkl obsah této výzvy vyžadující konkretizaci přesahující rámec daného stadia řízení. Toto hodnocení krajského soudu není nesrozumitelné.
15. Vytýká-li žalovaný ve své kasační stížnosti krajskému soudu posouzení postupu při vyřízení žádostí o nahlédnutí do spisu jako překvapivé, ani v tom nelze shledat rysy nesrozumitelnosti. Krajský soud zde vyjádřil svůj názor na respektování principů dobré správy; přitom vycházel ze zjištění z několika soudních spisů o žádostech vedených. Samotné hodnocení postupu žalovaného zde vyjádřené samo o sobě nebylo nosným důvodem pro zrušení jeho rozhodnutí.
16. Stěžovatelé rovněž namítají nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. K otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů se zdejší soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, v němž uvedl, že „[n]edostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze

nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kde není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny“. Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil i v rozsudcích ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130 (publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS), či ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003 – 78 (publ. pod č. 523/2005 Sb. NSS). Stejně tak z rozhodnutí ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, plyne, že „(n)ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá“. Nepřezkoumatelným judikatura shledává i rozhodnutí, v němž se soud opomněl vypořádat s některou ze žalobních námitek (šrov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Žádnou z těchto vad napadený rozsudek krajského soudu netrpí.

17. Stěžovatelé, zejména žalovaný, spatřují nedostatek důvodů rozsudku v absenci posouzení, který z orgánů je povinen o žádostech o nahlížení do spisu rozhodovat za situace, kdy spis nemá správní orgán, který řízení vede, k dispozici. Skutečnost, že v době rozhodování žalovaného byl spis mimo správní orgán, byla v řízení dostatečně zřejmá, stála na ní správní rozhodnutí, a týkala se jí i argumentace účastníků soudního řízení. Rozsudek krajského soudu zcela jednoznačně vychází z názoru, že orgánem povinným k rozhodnutí o nahlédnutí do spisu byl žalovaný a k tomuto závěru směřují i jeho úvahy o vhodném postupu včetně možnosti posečkání s předložením spisu soudu. Nelze tedy tvrdit, že z rozsudku není zřejmé, jak krajský soud o tomto problému uvážil, a rozsudek není z tohoto důvodu nepřezkoumatelný.
18. Kasační důvody podle §103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud naplněnými neshledal, a to ani z důvodů stěžovateli tvrzených, ani z důvodů jiných.

IV.3. Námitky nesprávného právního názoru

19. Stěžovatelé vytýkají nesprávnost právního názoru krajského soudu, podle něhož žalovaný měl o žádostech po jejich doplnění rozhodnout, a to bez ohledu na odeslání spisu soudu. Zde je tedy relevantní posouzení, který orgán o žádosti o nahlédnutí do spisu rozhoduje.
20. Orgány, které rozhodují v oblasti veřejné správy, vedou o každé věci spis ve smyslu § 17 odst. 1 správního řádu. Nahlížení do správního spisu je upraveno v § 38 správního řádu, přičemž podle odst. 2 je toto nahlédnutí možné i ze strany jiných osob než účastníků řízení, pokud prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Pokud správní orgán nahlížení do spisu odepré, musí o tom podle odst. 5 téhož ustanovení vydat rozhodnutí.
21. Z toho je zřejmé, že o nahlížení do spisu rozhoduje správní orgán, který spis vede; z jednoty řízení před správním orgánem prvního stupně a orgánem odvolacím lze dovodit, že v průběhu odvolacího řízení je tímto orgánem odvolací orgán.

pokračování

22. Odlišná může být situace, kdy je správní spis dožádán jiným správním orgánem pro potřeby jím vedeného řízení. Tento další správní orgán není tím, kdo je plně kompetentní zejména k posouzení nezbytnosti ochrany skutečností v tomto spise obsažených z pohledu omezení uvedených v § 38 odst. 2, 6 správního řádu (v daném případě i v § 21c zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže). Řešení takové situace ovšem není potřebné pro souzenou věc.
23. V posuzované věci byl správní spis v době, kdy žalovaný hodlal znovu rozhodnout o žádostech, předložen správnímu soudu. Nahlížení do soudního spisu včetně jeho příloh (tj. i do správního spisu) upravuje § 45 s. ř. s. Nahlížení může být předsedou senátu povoleno i jiným osobám za podmínek „*prokáží-li právní zájem nebo vážný důvod a není-li to v rozporu s právy nebo právem chráněnými zájmy některého z účastníků*“ (odst. 2 cit. ustanovení). Podle tohoto ustanovení soud postupuje, pokud je mu žádost adresována, což se zde nestalo. Jen při rozhodování soudu o žádosti o nahlížení do správního spisu je ochrana práv účastníku řízení i skutečností ve spise obsažených přenesena na soud, který bere v úvahu opatření, které ve smyslu § 45 odst. 3 s. ř. s. při předložení spisu učinil správní orgán (k tomu srovnej např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013, č. j. 2 Afs 82/2012 - 96).
24. Skutečnost, že správní spis byl dočasně předložen soudu, neznamená, že žádosti o nahlížení do spisu může být z tohoto důvodu nevyhověno a žádost tím vyřízena. Rozhodnutí o odepření nahlížení do spisu osobě, která není účastníkem řízení, je namístě tam, kde nahlížení není možné pro neprokázání podmínek právního zájmu či jiného vážného důvodu, nebo pro nezbytnost ochrany účastníků, dotčených osob anebo veřejného zájmu. Nedostupnost spisu by mohla být důvodem nevyhovění žádosti pouze v případě, že by se jednalo o překážku trvalou. Problém s dočasnou nedostupností spisu je třeba řešit v součinnosti s žadatelem tak, že má být o překážce vyřízení žádosti vyrozuměn a vyzván k vyjádření, zda vyčká návratu spisu, zda si přeje, aby jeho žádost byla postoupena soudu, či zda sdělí, že si podá žádost přímo u soudu. Není ani vyloučeno řešení nastíněné krajským soudem, a to, že soud vyžadující spis je požádán o prodloužení lhůty k předložení spisu s uvedením důvodů nezbytnosti rozhodnutí o žádostech o nahlížení do spisu, případně, byl-li již spis soudu předložen, lze jej krátkodobě vyžádat zpět za účelem tohoto rozhodnutí. Vyhovění takové žádosti soud zváží s přihlédnutím k době, v níž ve věci hodlá rozhodovat. Postup správního orgánu zde tedy musí vycházet ze základních zásad veřejné správy jako služby veřejnosti ve smyslu § 4 odst. 1, 3 a 4 správního řádu.
25. Žádosti o nahlížení do spisu byly podány v únoru a v dubnu roku 2012. Rozhodl-li o nich žalovaný v listopadu 2013 negativně pro dočasnou nepřítomnost spisu a uzavřel tak otázku nahlížení do spisu aniž posoudil podmínky, zda je důvodné a přípustné, jde o rozhodnutí nezákonná. Nejvyšší správní soud se tedy v právním hodnocení ztotožnil se závěry krajského soudu, včetně pokynu ke společnému posouzení obou žádostí v dalším řízení. Shledal tedy, že ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.
26. Stěžovatel České dráhy, a. s., ve své kasační stížnosti dále vznáší důvody, pro které žalobcovým žádostem o nahlížení do spisu nemá být vyhověno. Podmínky pro vyhovění žádostem ve smyslu § 38 odst. 2, 6 správního řádu a § 21c zákona č. 143/2001 Sb., ovšem vůbec nebyly předmětem napadeného rozsudku; těmito kasačními důvody se proto nelze věcně zabývat.

V.**Závěr a náklady řízení**

27. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud uzavřel, že kasační stížnosti nejsou důvodné, a proto je podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení, které jim vznikly. Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, který jej v předchozím soudním řízení nezastupoval, a uplatnil požadavek na náhradu nákladů řízení spočívající v jednom úkonu právní služby (převzetí právního zastoupení). Odměna za tento úkon činí částku 3100 Kč včetně paušální náhrady za tento úkon ve výši 300 Kč [§ 7, § 9, § 11 odst. 1 písm. a), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], tj. 3400 Kč. Advokát je plátcem DPH, jeho odměna se proto zvyšuje o částku 714 Kč. Celková částka odměny tedy činí 4114 Kč. Tuto částku jsou povinni žalobci uhradit v řízení neúspěšní stěžovatelé, a to každý jednou polovinou, neboť řízení bylo vedeno o jejich dvou samostatných kasačních stížnostech (§ 60 odst. 1 s. ř. s. s přihlédnutím k § 140 odst. 1 občanského soudního řádu, za použití § 64 s. ř. s.). Částku 2057 Kč je povinen uhradit každý ze stěžovatelů ve stanovené lhůtě k rukám žalobcova zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu